

Yhteinen osallisuus varhaiskasvatuksen pedagogiikassa

Elina Kataja, KM, Lto, Lempäälä

Tiivistelmä

Osallisuuden pedagogiikan ytimessä on näkemys kasvatuksesta tietoisena ja tavoitteellisena toimintana. Kysymys on vuorovaikutuksesta, lapsilähtöisyydestä ja aikuisjohtoisuudesta. Osallisuuspedagogiikassa korostuu lasten ajatusten kuuleminen, mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa ja ideoida toimintaa yhdessä muiden kanssa. Tämä tukee sitoutumista ja motivaatiota mahdollistaen oppimisen.

Osallisuuden edistämiseen tarvitaan kasvattajan kykyä kuulla, nähdä ja tuntea toisin. Pakkojen sijaan pyrimme luomaan lapsille mahdollisuuksia kokea ja kokeilla. Harjoittelemme neuvottelutaitoja, yhteistä vastuunkantoa, valintojen tekemistä ja niiden seurausten pohtimista sekä toisen ihmisen kunnioittamista ja huomioimista. Olennaista on kokonaisvaltainen pedagoginen suunnittelu, jossa arvioinnin ja kehittämisen alla on kasvattajatiimin toiminta. Osallisuusajattelu läpäisee kaikki varhaiskasvatuksen osa-alueet toteutuen myös perushoidossa.

Mistä laadukas varhaiskasvatus koostuu? Mikä varhaisina vuosina on kasvun ja kehityksen kannalta tärkeää? Millaisiksi haluamme lapsia kasvattaa? Näiden perimmäisten kysymysten äärelle meidän varhaiskasvattajien on syytä säännöllisesti suunnistaa. Jatkuva pedagoginen keskustelu on laadukkaan varhaiskasvatuksen avaintekijä. Osallisuuden pedagogiikassa tavoitteena on kasvattaa ajattelevia, aktiivisia, itseensä luottavia ja toista ihmistä kunnioittavia lapsia. Lapsia, jotka ovat oppineet vastavuoroisuuden periaatteen: kuuntelen ja tulen kuulluksi.

